

Arbejds- marked

Et arbejdsliv i balance

At arbejde var tidligere i høj grad et spørgsmål om at tjene til livets ophold. Med det 20. århundredes udvikling i velstanden er dette i stadig mindre omfang tilfældet i Danmark.

I dag handler det, at arbejde, i stigende grad om at realisere egne drømme, forme et liv og om at få arbejdslivet til at passe godt sammen med familie- og fritidslivet.

For CenterPartiet er det derfor centralt, at arbejdsmarkedspolitikken tager udgangspunkt i såvel den enkeltes mulighed for at opnå et arbejdsliv i balance som det samfundsøkonomiske behov for et velfungerende arbejdsmarked.

Aftalemodellen er udgangspunktet

Arbejdsmarkedet i Danmark er reguleret igennem en omfattende lovgivning, men grundstammen er fortsat aftalefriheden og den mere end 100 år gamle aftalestruktur mellem arbejdsmarkedets parter.

Aftalemodellen har bevist sin levedygtighed og har sin store styrke i at de væsentligste tilpasninger på arbejdsmarkedet – overenskomstforhandlingerne – i langt de fleste tilfælde klares af arbejdsmarkedets parter uden offentlig indblanding.

Ulempen ved aftalemodellen er, at den har været med til at centralisere beslutninger som får afgørende indflydelse på den enkeltes arbejdsliv og hverdag.

For CenterPartiet er det vigtigt, at den enkelte i udstrakt grad får mulighed for selv at tilrettelægge sit arbejdsliv på samme måde som det er tilfældet med familie- og fritidslivet. Lovgivning skal derfor supplere aftaler i det omfang at det er nødvendigt for at sikre den enkeltes frihed.

Det gælder også i situationer, hvor mennesker er i fare for at blive udnyttet. F.eks. gennem social dumpning af udenlandsk arbejdskraft.

CenterPartiet mener at:

- arbejdsmarkedets parter så vidt mulig selv skal aftale de grundlæggende vilkår på arbejdsmarkedet i form af løn, arbejdstid og arbejdsmiljø mv.
- foreningsfriheden er vigtig. Ingen skal kunne holdes ude af de kollektive aftaler eller på anden måde stilles ringere på grund af deres valg af forening.
- Konkurrenceklausuler og lignende hindringer på den personlige frihed til at vælge arbejdsplads som udgangspunkt skal være forbudt.
- Fleksibel arbejdstid skal være en rettighed hvis der lokalt kan opnås enighed om det mellem arbejdstagere og –givere på en virksomhed.
- Alle lønmodtagere som arbejder i Danmark skal sikres danske løn- og arbejdsvilkår. Uanset om der er ansat af danske eller udenlandske virksomheder.

Den enkeltes ansvar og fællesskabets forpligtelser

Velstanden og velfærden i Danmark skyldes primært et effektivt arbejdsmarked og en veluddannet befolkning. CenterPartiet ønsker at bevare dette samspil. Det forudsætter en kombination af krav som fællesskabet stiller om den enkeltes medvirken til gengæld for en sikkerhed for fællesskabets opbakning, hvis der opstår behov for midlertidig hjælp eller pauser i arbejdslivet.

Målet for den offentlige arbejdsmarkedsindsats skal være den enkeltes eller familiens selvstændige forsørgelse. Herunder skal der ydes en kyndig vejledning til ledige som tager højde for fremtidige beskæftigelsesmuligheder.

I dagens samfund er der en stærk fokusering på økonomiske incitamenter. Det betyder, at mange mennesker i dag vil fokusere på eller endda misbruge dagpenge og andre overførselsindkomster.

CenterPartiet ønsker, at samfundet på lang sigt skal løsrive sig fra denne situation så det bliver muligt at yde individuel, behovsbaseret støtte til den enkelte uden at det giver anledning til et større misbrug af sociale ydelser end i dag.

Det offentlige skal vise respekt for den enkeltes ønsker og udvise forståelse for menneskers forskellighed. Til gengæld skal den enkelte udvise en aktiv indsats for at forbedre sin egen situation - så vidt muligt med selvstændig forsørgelse som endemål.

CenterPartiet vil derfor:

- Modarbejde en ensidig og generel forkortelse af dagpengeperioden.
- Afvikle arbejdsmarkedsordninger, der har karakter af udsigtsløs aktivering eller opbevaring.
- Sikre, at frivilligt arbejde kan indgå i arbejdsmarkedsindsatsen og give optjening af retten til dagpenge.

Tiden er din

En voksen dansker bruger størstedelen af dagtimerne i sin hverdag på at arbejde. Dagtimerne er samtidig den tid, der er bedst egnet til en række alternative aktiviteter som f.eks. udendørsaktiviteter, sport og samvær med ens børn. Tidsforbruget til arbejde vil derfor ofte være i konkurrence med andre aktiviteter som er vigtige for den enkelte.

Samtidig har tiden forskellig betydning for forskellige mennesker afhængig af en række forhold som f.eks. alder, familiesituation, bopæl, uddannelse og indkomst.

CenterPartiet ønsker at arbejdsmarkedet i højere grad skal give plads til en fleksibel indretning af arbejdstiden så den bedre afspejler den værdi som den enkelte tillægger den. Dermed kan opnås en bedre balance mellem den enkeltes arbejdsliv, familieliv og fritidsliv.

CenterPartiet vil arbejde for at:

- den enkeltes arbejdstid kan varieres efter livssituation. F.eks. igennem tidsopsparingsordninger der tillader omfordeling af arbejdstid over en længere periode - gerne flere år.

- Det bliver nemmere at trække sig gradvist tilbage fra arbejdsmarkedet.
- Virksomheder og arbejdstagere motiveres til at sprede arbejdstiden så de u hensigtsmæssige effekter ved en harmoniseret arbejdstid for bl.a. trafikken og detailhandlen undgås.
- Åbningstiderne i daginstitutionerne som hovedregel bliver fleksible. Herunder igennem at supplere offentlige pasningstilbud med frivillige – f.eks. forældrene.

Udstødning og nedslidning skal forebygges

Sygdom og nedslidning er i dag et stort problem for såvel den enkelte som samfundet. For mange mennesker bliver presset midlertidigt eller permanent ud af arbejdsmarkedet efter en kort og hektisk erhvervskarriere. Arbejdsmarkedet må organiseres på en sådan måde, at folk som hovedregel kan blive i beskæftigelse til de når pensionsalderen.

CenterPartiet ønsker mere fokus på forebyggelse og på at reservere særlige muligheder til de, der uigenkaldeligt bliver nedslidt i en grad så de ikke meningsfuldt kan deltage på arbejdsmarkedet.

CenterPartiet vil derfor:

- Styrke en forebyggende indsats mod højt sygefravær bl.a. gennem varierende arbejdsopgaver, fokus på motion i arbejdstiden, fleksible arbejdstider og generelle forbedringer i arbejdsmiljøet. Arbejdsgivere og –tagere skal have et fælles ansvar for at gennemføre forbedringerne.
- Modvirke tendensen til at stadigt flere førtidspensioneres. Eksempelvis ved at personer som er i fare for at ende i førtidspension på et tidligt tidspunkt skal tilbydes skånejob eller beskæftigelse på lempeligere vilkår – f.eks. i frivillige organisationer.
- Øge brugen af jobrotation mellem såvel ledige og beskæftigede som beskæftigede indbyrdes. Formålet er bl.a. at skabe variation i arbejdsindholdet og at undgå fysisk nedslidning.
- Omdanne efterlønsordningen sådan at den reserveres til lønmodtagere der lider af eller er i fare for at komme til at lide af nedslidning eller anden reduceret evne til at arbejde.